

"OPETTAJA-JAAKKO"

Paula Hirvonen

Jaakko Matinpoika Koskivaara, entinen Petroff, syntyi Ripakon talossa Vaskelassa vuonna 1866. Vanhemmat olivat Matvei ja Darja Petroff. Vaimonsa Maria Jeremejeff oli syntynyt vuonna 1872 Jerlassa. Hänen vanhempansa olivat Vasle ja Oute Jeremejeff, tunnettu vaskeloinen runonlaulajapari.

Jaakolle ja Marialle siunaantui yksitoista lasta. Heistä kahdeksan varttui aikuisikään. Vuoden 1900 paikkeilla opettaja Jaakko Matinpojasta tuli Ripakon talon isäntä ja aikaansa seuraava maanviljelijä.

Vuonna 1909 perustetun Metsäpirtin maamiesseuran yhtenä perustajajäsenenä oli Jaakko Koskivaara. Hänet oli valittu pitäjän ensimmäiseen kunnallislautakuntaan vuoden 1903 tienoilla. Maanviljelijä-opettaja ryhtyi myös liikemieheksi. Suuri perhe ja pienet tienestit pakottivat yritteliääksi. Tarmon pesähän Jaakko oli tki muutenkin.

Opettajien palkoista oli värssy Käkisalmen Sanomien "Viikon viestissä":

"Metsäpirtin opettajat
palkanlisää anoi:
tiukentakaa suolivyötä,
niin se kunta sanoi."

Kauppias Myöhäsen kanssa he ostelivat halkoja, jotka lastattiin Pöllässä proomuihin ja vietiin Taipaleenjokea pitkin Laatokalle ja Pietariin. Lienee viimeistään nyt liennynyt opettajalle rahaa kellon oston, sillä vaimonsa kotitalossa Jerlassa käydessään siellä asuva vanhus, "Nätti-Mikula", oli alkanut laulaa:

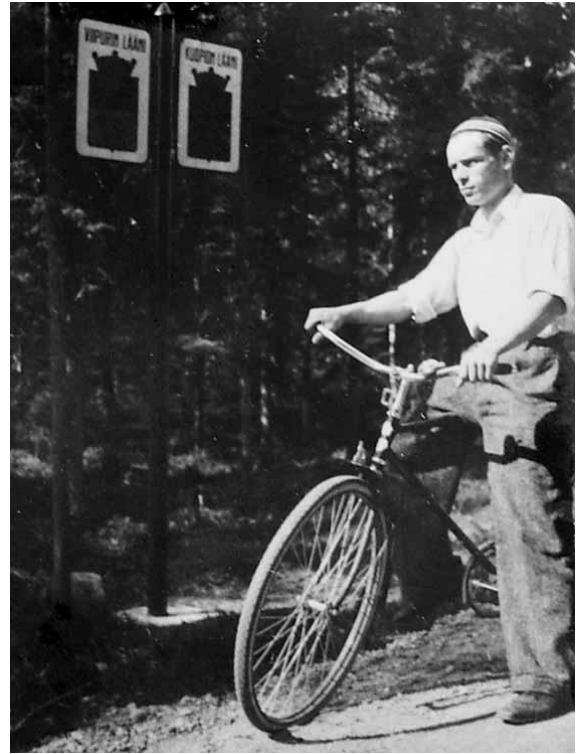
"Opettaja o iha tavalline vello,
timper Ilja o köyhä,
mut hänelkii o taskukello."

Opettaja-maanviljelijä Jaakko Koskivaara (vas.) ja Vasili Koskivaara.

Darja Koskivaara.

Kuisma Laurila pyöräretkellä 1938.

Jaakon nuorin tytär Lydia muisteli: "Kun isä tuli opettajan toimistaan lauantai-iltana kotiin, oli hetimiten ruvettava suutaroimaan. Perhe oli suuri ja kenkien korjaamista riitti. Lapanaiesten Suve-suutari kävi uusia tekemässä. Viipyi viikonkin Ripakossa. Usein lauantaisin isä kävi muikkukierteellä Laatokalla. Oli Vaslelan kanssa samassakierreporukassa. Niin kävivät Vaskelan muutkin miehet nuotanvedossa. Joskus män koko pyhäpäivä molkkii puhkomises. Sormepiät tahto männä rikki siin työs. Meit nuorii viel narrasiit, jot päivetys lähtyö molki puhkasus! Siihe aikua ol hienuo olla valkohipiäine kesälkii."

Kun opettaja Jaakko täytti elokuussa 1916 viisikymmentä vuotta, oli Käkisalmen Sanomissa kirjoitus:

"Metsäpirtin Koskivaara 50 täytti
vastaha tuo eilispäivän
nuorukaiselt' näytti."

Mutta neljä vuotta tästä eteenpäin sairaus tavoitti Jaakon. Hän joutui jättämään työnsä 54-vuotiaana sairastuttuaan syöpään. Lydia-tytär muistaa kuinka "isä kokosi meidät lapset ympärilleen, kun tunki lähtönsä joutuvan ja sanoi: 'Käykiä siihe sänky vierie polvillie, mie siunuan teitä.' Hän luki ääneen Isä meidän -rukouksen ja siunasi ristinmerkillä jokaisen lapsen. Sen jälkeen katsahti ikkunaan ja hätäisenä houraili 'nyt miu o lähettävä, muut kyllöist näkkyy männyöt jo Rantamäkkie allua.'" Tähän näkyyn päättyi kylän opettajan elämäntaival.

Kylä tunki suurta kiitollisuutta opettajaansa kohtaan. Jerla Olka, Olga Kaihoniemi, kiersi talo talolta keräämässä rahaa seppeltä varten. "Hiä o opettant meitä ja meijä lapsii, kyl myö seppel ostetua." Kyläkujasia pitkin, Rantamäkeä alas, Palkeilan kirkkoon ja kirkkomaahan saattoivat kyläläiset opettajan, Waski-suvun merkkimiehen.

Kiertokoulua oli Vaskelassa pidetty 34 vuotta opettajana Jaakko Koskivaara. Vain viimeisinä vuosina oli hänen tilallaan Maria Koskinen, omakyllöinen. Kiertokoulun opettajana toimi Keripadan ja Sirkiänsaaren kylissä Vasili Laurila Vaskelasta.

Jaakko loi kylään opettajaperinteen. Jaakon lapsista Darja, Viktor ja Lydia valmistuivat opettajiksi. Vasili Laurilan pojista Kuisma kävi Sortavalan opettajaseminaarin. Vaskelassa syntyneitä ja siellä koulunkäyntinsä aloittaneita opettajia ovat myös Paula Koskinen, nykyisin Hirvonen ja Taimi Paussu, nykyisin Pukki.

Viktor Koskivaara oli nuorin Ripakon veljessarjasta.